Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

Rejowiecka OSP w PRL-u

(wiadomości ogólne)

Po ustaniu działań wojennych Ochotnicza Straż Pożarna w Rejowcu reaktywuje swoją działalność. Wybrano nowe władze jednostki w następującym składzie: Marian Sikorski- prezes, Marian Tycner – v-ce prezes, Maciej Sergjalis – gospodarz, Jerzy Gruczyński – naczelnik, Józef Bydler – v-ce naczelnik.

Jednostka OSP w pełnym składzie od lewejw pierwszym szeregu: Jerzy Gruczyński – naczelnik, Stefan Górnicki [1], Marian Sikorski – prezes, ?, Józef Bydler - z-ca naczelnika

Za pieniądze zebrane przez strażaków zakupiono w roku 1945 motopompę typu – M-800.

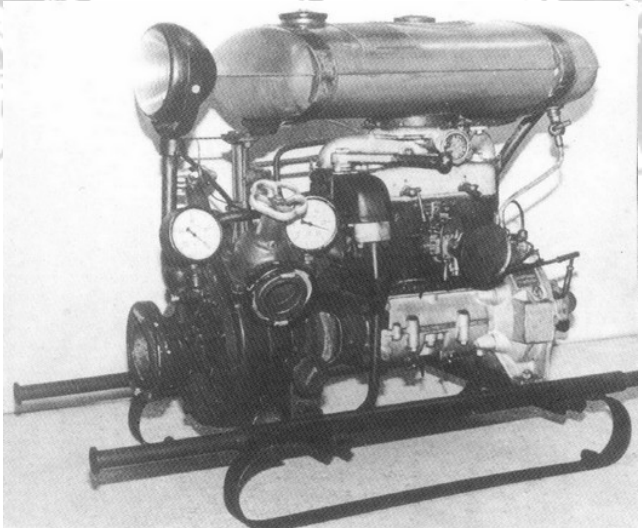

[1] Pełnił funkcję I zastępcy sekretarza gminy w Rejowcu od 1.05.1937 r . W okresie okupacji niemieckiej I Hilfssekretar w gminie Rejowiec od 18.12.1940r.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

Motopompa typu – M-800.

Poczet sztandarowy OSP na oficjalnych uroczystościach gminnych. Od lewej: Piotr Mikołajczyk, Józef Machel s.Wł. i Antoni Radziejczuk. Fotografię wykonano w maju 1946 roku.

Naczelnicy OSP: od prawej Adamiec (Straż Ogniowa Cementowni „Firley”) i Jerzy Gruczyński (OSP Rejowiec).Rok 1946.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

„Rodzinna" fotografia strażaków z OSP w Rejowcu wraz ze swoim sztandarem[2] odzyskanym po działaniach wojennych przy Urzędzie Gminy od strony południowej. Fotografię wykonano na początku lata 1946 roku

Dla lepszej identyfikacji fotografię oryginalną podzieliłem na dwie części jednocześnie powiększając i numerując osoby tam się znajdujące.

[2] Historia sztandaru została opisana w odrębnym opracowaniu.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

7 – Zamłynny, **10** – Edward Czerniak, **18** – Józef Bydler, **19** – Zdzisław Roman, **20** – Marian Sikorski, **21**- Stefan Janiszewski, **22**- Maciej Sergialis, **31** – Jan Zając, **32** – Antoni Michalak, **33** – Józef Małysz

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

10 – Edward Czerniak, **15** – Józef Zalichta, **24** – Przychoda, **27** – Jerzy Gruczyński, **28** – Piotr Mikołajczyk, **35** – Marian Czerniak, **37** – Tadeusz Nawrocki, **38** - Antoni Parada[3].

(…) „W maju 1946 roku miejscowa Straż Ogniowa na własne cele odegrała sztukę p.t. „Panna rekruta”, która na ogół wypadła imponująco. Cel i dochód zbieranych pieniędzy - kupno samochodu na potrzeby straży”.

[3] Zginął w wypadku 12 grudnia 1946 roku.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

Uroczystośc Bożego Ciała . W procesji oprócz drużyny harcerskiej i mlodzieży szkolnej. Czynny udział wzięło Grono Nauczycielskie wraz z kierownikiem szkoły Stanisławem Zwierzyńskim (Pośrodku fotografi u góry męszczyzna z ogoloną glową). Na pierwszym planie poczet sztandarowy OSP Rejowiec Fotografię wykonano w lecie 1946 roku

Rejowiecka straż w czasie obchodów 1 – maja w 1947 roku.

Naczelonik Jerzy Gruczynski z pocztem sztandarowym wchodzą od ul. T. Kościuszki na miejsce manifestacji na Rynku w Rejowcu .

Poczet sztandarowy w czasie uroczystości 1-Maja 1947 roku. Wylot ul. Piłsudskiego w kierunku Krasnegostawu.

W 1947 roku, kupiono samochód z demobilu marki „Dżems”[4].

Takiego typu ciężarówkę kupili strażacy

Józefa Bydlera wybrano naczelnikiem OSP Rejowiec a zastępcą Antoniego Radziejczuka.

[4] Ciężarówki **GMC CCKW** skonstruowane i wykonywane na potrzeby wojsk alianckich, zwane popularnie **dżemsami**. Produkowane w wielu wersjach. Genialnie prostota konstrukcja. Napęd na wszystkie koła Uszkodzonego **dżemsa** mógł naprawić nawet totalny laik. Pokonywały każde drogi, nawet najbardziej dziurawe.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

Rok 1948. Strażacy z OSP Rejowiec w czasie uroczystości 1-Maja. Rynek w Rejowcu

Obchody 1 - Maja w Rejowcu w roku 1948. Fotografia została wykonana u zbiegu ulic Piłsudzkiego (T. Kościuszki) i Partyzanckiej (Kolejowej, Henryka Dąbrowskiego). Na drugim planie – remiza strażacka z wieżą obserwacyjną (obecnie w tym miejscu postawiono pomnik Mikołaja Reja)

Strażacy rejowieccy w dniu 20.12.1948r. za własne pieniądze dokonali zakupu upragnionego samochodu.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

W powojennej historii Rejowca powołano po raz pierwszy Gminną Komisję Przeciwpożarową. Świadczy o tym treść następującego pisma:

Zarząd Gminy Rejowiec **Rejowiec dn. 14.10.1949r.**
Powiat chełmski
L. V/30/4/49

Do
Starosty Powiatowego
W Chełmie

Stosownie do pisma z dnia 8 października 1949 roku LSP 0/35/49 Zarząd Gminy donosi ,że na terenie tutejszej gminy została powołana Gminna Komisja Przeciwpożarowa w skład której wchodza nastepujące osoby:
1 Bydler Józef – Naczelnik Straży Pożarnej w Rejowcu
2 Pędziński Władysław
3 Wilk Antoni – komendant MO w Rejowcu
4 Ciechomski Józef

Wójt gminy Rejowiec
/ - / Marian Ostrowski

Od roku 1956 do 1964 OSP w Rejowcu nie przejawiała zbytniej działalności. Główny ciężar walki z żywiołem ognia spadł na jednostkę z Cukrowni Rejowiec, która dysponowała nowszym sprzętem, wyposarzeniem i lepszymi warunkami lokalowymi. Strażacy miasteczka pod koniec lat czterdziestych zostali pozbawieni remizy. Została rozebrana Z pozostałych resztek porozbiórkowych próbowali sklecić prowizoryczną szopę na sprzęt p/poż. w miejscu po bet-hamidrasz (wolnym placu po zbużonych budynkach zespołe synagonalnym). Nie wyszło. Przeniesiono materiał budowlany na nowe miejsce u zbiegu ul. Szkolnej i Dąbrowskiego naprzeciwko szkoły. Wylano fundament i postawiono ryglowy szkielet przyszłej remizy. Wkrótce okazało się, że prowadzą prace budowlane nielegalnie, bez stosownego zezwolenia i nie na swoim gruncie (ziemia była własnością parafii Rejowiec). Prace wstrzymano, nakazano rozbiurkę. Winę za taki stan rzeczy ponosił ówczesny wójt. Na nowe rozpoczęcie prac strażakom zabrakło środków i pomysł budowy upadł. Większość sprzętu strażackiego przechowywano w pomieszczeniach udostępnionych przez cukrownię „Rejowiec”

Jesienią w 1962 r z inicjatywy miejscowych działaczy społecznych i aktywistów OSP zapadła decyzja budowy remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Rejowcu. Rozpoczęcie prac nastąpiło w 1963r. Oficjalnie oddano ją do użytku w dniu 22 maja 1967r. W trakcie tej uroczystości OSP w Rejowcu otrzymała nowy samochód bojowy z pełnym wyposażeniem w sprzęt techniczny i osobisty.

W tym też roku prezesem został wybrany Józef Bydler, a v-ce prezesem Józef Machel, naczelnikiem zaś Marian Panas.

W 1969 Józefa Budlera wybrano na gospodarza a Wiktora Fijałkowskiego na prezesa. W owym czasie OSP Rejowiec liczyła 41 czynnych strażaków.
Edward Czerniak – prezesował OSP od 1970r.

W niedzielę dnia 31 maja 1970 roku odbył się w Rejowcu na łąkach pod Hruszowem Powiatowy Festyn Ochotniczych Straży Pożarnych, połączony z zawodami strażackimi i uroczystym wręczeniu sztandaru strażackiego OSP Rejowiec.
.

Powiatowy Festyn Ochotniczych Straży Pożarnych na błoniach „Kontrewes" niedaleko Hruszowa.

W stanie wojennym Urząd Gminy na swoje potrzeby przejął remizę oddając garaż Milicji Obywatwlskiej, zlikwidowano klub „Ruch" i świetlicę. W tym momencie strażacy praktycznie nie mieli dostępu do swojej strażnicy. Ich działalność statutowa powoli zamierała.

Po zniesieniu stanu wojennego działalność strażaków powoli wracała do normy. W 1986r. OSP w Rejowiec otrzymała nowy samochód gaśniczy z pełnym wyposażeniem. Ożywienie działalności trwało krótko. Od 1988r. dało się zauważyć wyraźne zmniejszenie działalności w poszczególnych OSP na terenie gminy Rejowiec. Były tego różne przyczyny, przeważnie natury politycznej oraz braku zainteresowania i pomocy Urzędu Gminy. W Rejowcu zabrano prawie cały budynek „Domu Strażaka" na potrzeby administracji lokalnej. Zlokalizowano w nim bibliotekę gminną, Urząd Pocztowy, gminny wydział kultury, siedzibę Związku Młodzieży Wiejskiej, klub sportowy. W garażu był trzymany samochód Milicji Obywatelskiej. Od tej pory praktycznie zerwano został wszelki kontakt z Urzędem Gminy. Strażacy udzielali się tylko w czasie akcji gaśniczej.

Po roku 1989 następowała dalsza stagnacja w Ochotniczych Strażach Pożarnych na terenie gminy Rejowiec. W dość szybkim tempie niszczał dotychczasowy dorobek wielu pokoleń strażaków gromadzony pieczołowicie przez lata. Zamykała się epoka Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

---------- „ ---------- „ ---------- „ ----------

W 1947 roku w granicach ówczesnej gminy Rejowiec działały następujące jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych: Rejowiec, Cukrownia „Rejowiec", Aleksandrii Niedziałowskiej, Niedzialowicach i Cementownia „ Firley".

W związku z powyższym zaistniala pilna potrzeba synchronizacji działań i racjonalnego wykorzystywania w razie potrzeby większych sił i środków. W tym celu utworzono stanowisko gminnego naczelnika rejonu.

Komendanci, naczelnicy i prezesi gminni OSP:

Pierwszym gromadzkim komendantem Rejonu Straży Ogniowej wybrano Jerzego Gruczyńskiego, któremu aktyw administracyjno - paetyjny wyznaczył pierwsze „prestiżowe" zadanie –

odpowiadał za bezpieczeństwo zapalonej beczki z materiałem łatwopalnym w rynku podczas capstrzyku przed 1-maja.

Jesienią 1967 roku uchwałą GRN powołano na naczelnika gromadzkiego Henryka Lasockiego.

W 1973r Gminna Rada Ochotniczej Straży Pożarnej w Rejowcu powołała na funkcję prezesa Tadeusza Brodę a na komendanta Henryka Lasockiego.

W 1979 na Gminnym Zjeździe OSP powołano na komendanta gminnego Mariana Panasa a na prezesa Edwarda Czerniaka.

W 1983 prezesem gminnym był Henryk Lasocki.

Od 1984r. komendantem gminnym został Henryk Sereda.

Rok 1972. Gminny wiec 1- majowy na boisku szkolnym. Trybuna Honorowa w otoczeniu pocztów sztandarowych i orkiestry z Cukrowni „Rejowiec”.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

1-Maj 1972r. Trybuna honorowa, poniżej poczty sztandarowe, przed, którymi przyjmowano defiladę mieszkańców gminy Rejowiec. W tle budynek urzędu gminnego.

,, Dzień Strażaka ,, 17.05. 1972r. Naczelnik Gromadzki Ochotniczych Straży Pożarnych – Henryk Lasocki odczytuje referat okolicznościowy na spotkaniu z aktywem politycznym PZPR gminy Rejowiec. Od lewej: stoi Henryk Lasocki, siedzą- Józef Piędzia - gminny dyrektor szkół, Aleksander Tyszkiewicz – naczelnik gminy, ? , ? , Jan Krzywicki – gminny I sekretarz PZPR. Obrady uświetnia zespół chóralno – instrumentalny LO w Rejowcu.

W 1967r czynnych strażaków było 242 zgrupowanych w siedmiu jednostkach OSP w tym orkiestra przy Cukrowni. W tym czasie w gminie Rejowiec było na wyposażeniu straży 3 samochody bojowe w tym 1 w Rejowcu. Ogółem dysponowano 12 –ma motopompami w tym 3 w Rejowcu.

W 1973 r. w wyniku reorganizacji administracji i utworzeniu gmin powstała Gminna Rada Ochotniczej Straży Pożarnej w Rejowcu z dawnej Gromadzkiej Rady Zawadówek przybyło cztery jednostki tj: Leonów, Marysin, Majdan Stary, Zyngierówka. Ogółem gmina posiadała 11 jednostek OSP zrzeszających w swoich szeregach 415 członków. Ingerencja Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej była tak duża w statutową działalność ochotników, że nawet najdrobniejsze prace na rzecz swoich miejscowości i jej mieszkańców określano „czynem społecznym" dla uczczenia rocznic partyjnych lub zaciągania „wart produkcyjnych". Nagminne stały się zobowiązania. Jednymi z nich o szczególnym znaczeniu były Zjazdy, Plena PZPR, rocznice 1-Maja, Rewolucji Październikowej itp. Zachował się ozdobny wpis - **Zobowiązania strażaków gminy Rejowiec dla uczczenia VII Zjazdu PZPR[5].**

[5] Doszło do gorszącej sceny podczas VII Zjazdu PZPR w 1975 r. Przybyły na obrady komunistyczny przywódca ZSSR Leonid Breżniew dziwnie się zachowywał, „dyrygował" delegatami podczas uroczystego śpiewania przez nich hymnu Międzynarodówki na rozpoczęciu obrad.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

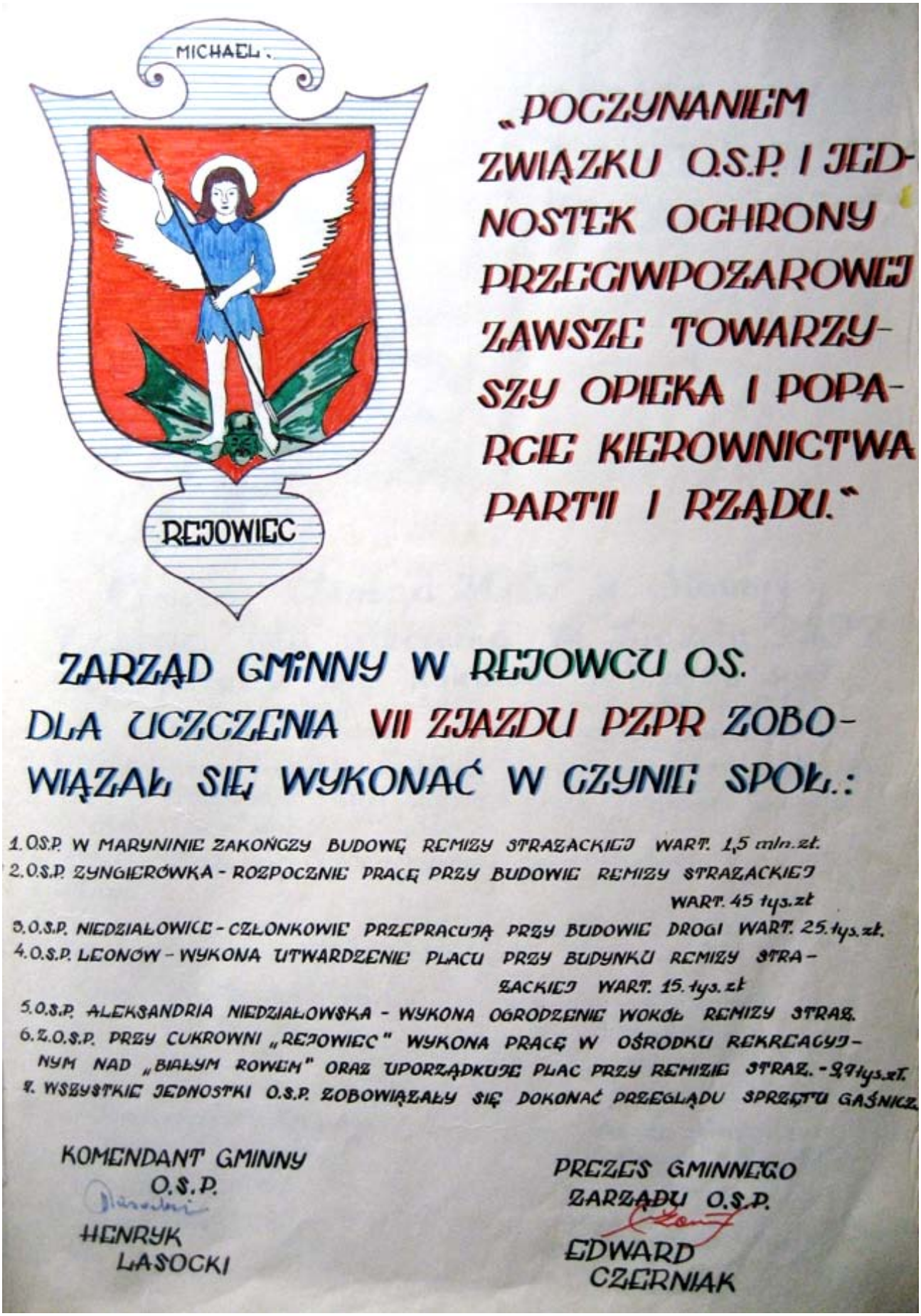

MICHAEL.

REJOWIEC

„POCZYNANIEM ZWIĄZKU O.S.P. I JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ ZAWSZE TOWARZYSZY OPIEKA I POPARCIE KIEROWNICTWA PARTII I RZĄDU."

ZARZĄD GMINNY W REJOWCU OS. DLA UCZCZENIA VII ZJAZDU PZPR ZOBOWIĄZAŁ SIĘ WYKONAĆ W CZYNIE SPOŁ.:

1. O.S.P. W MARYNINIE ZAKOŃCZY BUDOWĘ REMIZY STRAŻACKIEJ WART. 1,5 mln. zł.
2. O.S.P. ŻYNGIERÓWKA - ROZPOCZNIE PRACĘ PRZY BUDOWIE REMIZY STRAŻACKIEJ WART. 45 tys. zł
3. O.S.P. NIEDZIAŁOWICE - CZŁONKOWIE PRZEPRACUJĄ PRZY BUDOWIE DROGI WART. 25 tys. zł.
4. O.S.P. LEONÓW - WYKONA UTWARDZENIE PLACU PRZY BUDYNKU REMIZY STRAŻACKIEJ WART. 15 tys. zł
5. O.S.P. ALEKSANDRIA NIEDZIAŁOWSKA - WYKONA OGRODZENIE WOKÓŁ REMIZY STRAŻ.
6. Z.O.S.P. PRZY CUKROWNI „REJOWIEC" WYKONA PRACĘ W OŚRODKU REKREACYJNYM NAD „BIAŁYM ROWEM" ORAZ UPORZĄDKUJE PLAC PRZY REMIZIE STRAŻ. - 29 tys. zł.
7. WSZYSTKIE JEDNOSTKI O.S.P. ZOBOWIĄZAŁY SIĘ DOKONAĆ PRZEGLĄDU SPRZĘTU GAŚNICZ.

KOMENDANT GMINNY O.S.P.
HENRYK LASOCKI

PREZES GMINNEGO ZARZĄDU O.S.P.
EDWARD CZERNIAK

Karta z Księgi Honorowej Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie z roku 1975. Izba Tradycji Straży przy Komendzie Miejskiej w Chełmie.

W latach 1980 – 1983 postępuje stagnacja działalności OSP w gminie Rejowiec. Po ustaniu stanu wojennego. Od roku 1984 zaczyna się powoli ożywiać praca we wszystkich czynnych jednostkach. Uzupełniano brakujący sprzęt gaśniczy. Zaczęto odmładzać szeregi strażackie. W uroczystym odsłonięciu pomnika „Martyrologii i Męczeństwa" w Maryninie w dniu 22.09.1985 r wzięły udział prawie wszystkie jednostki OS gminy Rejowiec. W tym też roku do Związku Gminnego należało 8 jednostek grupujących w swoich szeregach 142 strażaków. 5 marca 1987 roku odbył się Zjazd Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Rejowcu.
Wybrano nowy **Zarząd Gminny**, do którego weszli:

Henryk Lasocki – prezes zarządu gminnego OSP
Edward Czerniak – z-ca prezesa „ „ „
Henryk Sereda – komendant gminny
Jan Sałamacha– prezes OSP Rejowiec
Henryk Dubiel- naczelnik OSP z Zakładów Meblarskich
Jacek Kropidłowski – prezes OSP Leonów
Janusz Kapka - „ „ SHR Hruszów
Jan Nowakowski - „ „ Niedziałowice
Bolesław Popek - „ „ Marynin
Henryk Chodun – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej z Al. Niedziałowskiej
Wiktor Larwiński - „ „ „„ Marynin

Komisja Rewizyjna:

Krzysztof Kotwicki – z-ca komendanta gminnego
Kazimierz Harań – naczelnik OSP Rejowiec
Zbigniew Krzyżanowski – naczelnik OSP Leonów

---------- „ ---------- „ ---------- „ ---------- „ ----------

Historię większości OSP w miejscowościach i zakładach należących terytorialnie do gminy Rejowiec a wchodzących w skład Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych można przyrównać z całą odpowiedzialnością do meteorytów. Po nagłym rozbłysku działalności, nieoczekiwanie gasły. Przyczyny takiego stanu rzeczy były różnorakie w tym nadmierna ideologizacja, wytyczne partyjne i zmniejszająca się pomoc sprzętowo-finansowa organów nadrzędnych oraz administracji państwowej. Dzieje każdej z nich zasługują na szersze wspomnienie w odrębnych opracowaniach. Tworzyli je wspaniali ludzie poświęcający bez reszty bezinteresownie swój wolny czas szeroko pojętej ochronie przeciwpożarowej.

Luźne notatki:

OSP Marynin

W roku 1956 zosała zorganizowana jednostka OSP w Maryninie. Prezesem został Wiktor Larwiński, naczelnikiem Stanisław Nowakowski. W tym też roku wybudowano remizę z tzw. „Muru pruskiego". Natomiast w 1973r. oddano do użytku murowaną Wydzielono w niej pomieszczenia na sklep i świetlicę „Klubu Rolnika". Bolesław Popek – prezes. Wiktor Larwiński – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej.

OSP Leonów

W roku 1973 z inicjatywy Hałasa i Kazimierza Domańskiego[6] utworzono jednostkę strażacką. Budowa remizy. W 1974r oddano do użytku murowaną remizę, pomieszczenia na sklep i „Klub Rolnika." W stanie wojennym garaż strażacki przeznaczono na warsztat mechaniczny Kółka

[6] Kazimierz Domański – prezes w 1974r i budowniczy remizy.

Rolniczego. W 1986 od OSP Rejowiec otrzymali stary wóz bojowy. Zbigniew Krzyżanowski – naczelnik. Jacek Kropidłowski – prezes.

Zakładowa Straż Pożarna w Cukrowni „Rejowiec.

Zorganizowana w 1945r przez Ignacego Szymańskiego. Był pierwszym naczelnikiem, zastępcą Marian Frydryszak.

Straż cukrownicza z naczelnikiem Ignacym Szymańskim w drodze na uroczystość 1-maja 1947 roku. Fotografię wykonano na terenie zakładu cukrowniczego.

Henryk Czos – komendant straży przyzakładowej od 1952 roku.
Kazimierz Madeński - dyrygent orkiestry lata 50-te
Andrzej Zając – z-ca naczelnika straży
W roku 1954 wybudowano remizę strażacką.
Od roku 1956 główny ciężar obrony p/poż spoczywał na jednostce z Cukrowni Rejowiec. Dysponowała najnowszym i najlepszym sprzętem nie mówiąc o wyszkoleniu.

Samochód terenowy „Dodge" zaadaptowany na potrzeby straży. Fotografię wykonano w 1959 roku.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

1Maja w 1961r.

Defiluje Straż Pożarna z Cukrowni „Rejowiec”.

Józef Skomorowski – naczelnik od 1969 roku.
Kazimierz Tuszewski – prowadził orkiestrę w latach 60-tych

Zniszczona remiza straży pożarnej Cukrowni „Rejowiec” przez lokomotywę w roku 1974.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

Rozpędzony parowóz przerwał zabezpieczenia kolejowe i po kilkudziesięciu metrch tocząc się po ziemi wbił się w ścianę murowanej remizy straży pożarnej Cukrowni „Rejowiec”. Rok 1974.

Prace remontowe przy naprawie uszkodzonej strażnicy.

OSP Marysin

Rozpoczętą budowę remizy w Marysinie przekazano do użytku dnia 21.09.1975r. Po krótkim okresie działalności nastąpiło jej rozwiązanie wraz z upadkiem Kółka Rolniczego.

Copyright © 2010 Zdzisław Kalinowski

OSP Zyngierówka

Przystąpiono do budowy remizy murowanej we wsi Zyngierówka. W stanie wojennym remizę oddano w posiadanie „GS” w Rejowcu z przeznaczeniem na sklep. Było to bezpośrednią przyczyną rozwiązania jednostki OSP w Zyngierówce.

OSP w SHR Hruszów

W 1956 roku z polecenia dyrekcji powołano straż. W 1976 w SHR Hruszów wybudowano typowe garaże na sprzęt gaśniczy. Jacek Kapka – prezes.

OSP Spółdzielnia „ Stolarz

Pierwszym prezesem był Wacław Jasiński Naczelnikiem Wacław Dubiel. W 1971 roku wybudowano boks na sprzęt gaśniczy. W 1976 Spółdzielnia „Stolarz” w kol. Rejowiec wybudowa typowe garaże na sprzęt gaśniczy. W niedługim czasie nastąpiło rozwiązanie jednostki OSP.Henryk Dubiel – naczelnik.

OSP w Aleksandrii Niedziałowskiej.

Książek Piotr i Król Józef zakładali straż w 1925r . Józef Palonka – prezes od 1948r. W 1972 roku remiza strażacka murowana. Bez zgody Zarządu OSP strażnicę przeznaczono na inną działalność w Aleksandrii Niedziałowskiej – ulokowano Zarząd Spółdzielni Produkcyjnej. W 1984 OSP Niedziałowice otrzymała budynek, który został przystosowany i zagospodarowany na sprzęt gaśniczy. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej był Henryk Chodun.

OSP Niedziałowice

Jan Baranowski tworzył straż w1928r. Wieloletni prezes tej jednostki. W latach 60-tych prezesem był Szarun. Jan Nowakowski prezes.

---------- „ ---------- „ ---------- „ ----------

Zakładowe Straże Pożarne w Zawadówce.

Na terenie gminy Rejowiec działały jeszcze dwie straże pożarne w Zawadówce niewchodzące do Zarządu Gminnego Ochotniczych Straży Pożarnych w Rejowcu. Działały w strukturach straży przemysłowych. Jedna w Zakładzie Drzewnym druga w tajnej bazie przeładunkowo-magazynowej paliw płynnych. O tej drugiej nie wiele wiadomo. Powodem tego było, że w tamtej epoce obowiązywała tajemnica państwowa i silna ochrona służb specjalnych, jako obiekt specjalnego znaczenia dla Układu Warszawskiego.